

■ **În perioada 25 august-18 septembrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la o **cercetare de teren** în zona Făgăraș-Hosman. Cercetarea s-a axat pe relația dintre remiteri sociale și agricultură. Au fost analizate două patternuri diferite de migrație de întoarcere în agricultură – al micilor antreprenori care încearcă să dezvolte proiecte inovative, precum culturile de afine, și al migranților sezonieri în agricultură, care migrează în special către Germania.

■ **În perioada 31 august-3 septembrie 2023** s-a desfășurat cea de-a IV-a ediție a Taberei de vară a istoricilor maghiari din Transilvania, în localitatea Remetea (județul Harghita). Pe parcursul celor patru zile, aproximativ 50 de istorici și specialiști în discipline înrudite (arheologi, etnografi, antropologi, sociologi, geografi istorici) au discutat ultimele rezultate semnificative ale istoriografiei cu privire la populația Transilvaniei. Attila Gidó (cercetător ISPMN) și [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) au fost prezenți cu contribuții într-un panel în care s-a discutat istoria minorităților evreiești și rome, punctele de tangență și paralelisme istorice. Prezentările s-au axat pe descoperirea și catalogarea noilor surse istorice despre evrei și romi ([Gidó Attila](#)) și rolul cercetătorilor folcloriști și etnografi în construirea reprezentărilor colective despre romi în cursul secolului 20 ([Fosztó László](#)).

Într-un alt panel, moderat de către [Gidó Attila](#), s-a discutat despre predarea a două discipline în școlile primare și secundare, respectiv *Istoria și tradițiile minorității maghiare* (clasele VI și VII) și *Istoria evreilor. Holocaustul* (clasele XI și XII).

La lucrările taberei de vară a participat și președintele ISPMN, Csaba Zoltán Novák. Tabăra a reluat o serie de discuții începute în edițiile precedente (întâlnirile din anii 2020-2022 au fost amânate din cauza pandemiei). Gazdele întâlnirii au fost Asociația „Gyergyói Szemle” și Primăria Remetea, parteneri coorganizatori ISPMN (responsabil [Attila Gidó](#)) și Institutul de Cercetare a Minorităților Etnice și Naționale al Academiei Științifice Maghiare (responsabil Nándor Bárdi).

■ **Duminică, 3 septembrie 2023**, [Lăcătuș Crăciun Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat la o emisiune radio (audio și video) în cadrul Radio Renașterea al Mitropoliei Clujului, ce a avut ca tematică populația de romi, religia romilor și aspectele metodologice în problematica recenzării romilor din România, în calitate de invitat al Decanului Facultății de Teologie Ortodoxă – Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Puteți asculta emisiunea [aici](#).

■ **Marti, 5 septembrie 2023**, [Zsuzsa Bokor](#) (cercetător ISPMN) a participat în calitate de membru în comisia de doctorat la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, la susținerea tezei de doctorat: *Vita Emese: A szocio-ökonomiai helyzet és a kulturális kontextus hatása a párkapcsolatok formálódására* (Efectul situației socio-economice și al contextului cultural asupra formării relațiilor partenariale).

■ **Joi, 7 septembrie 2023**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat la emisiunea „La marginea drumului” (Útszélen) la postul de radio Klubradio din Budapesta. Tema emisiunii a fost incluziunea romilor din România, în special cu privire la relațiile dintre maghiari și romi din Transilvania. Puteți asculta emisiunea [aici](#).

■ **Vineri, 8 septembrie 2023**, a apărut la Editura Peter Lang volumul „Aspects of Islamic Radicalization in the Balkans After the Fall of Communism”, editat de Mihai Dragnea, Joseph Fitsanakis, Darko Trifunović, John M. Nomikos, Vasko Stamevski și [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN), New York, Bern, Berlin, Bruxelles, Oxford, Wien, 2023, 282 pp.

Cartea explorează canalele prin care fundamentalismul islamic s-a răspândit în rândul populațiilor musulmane din Balcani după căderea comunismului. Autorii examinează legăturile politice și religioase dintre musulmanii din Balcani și diverse organizații private și instituții de stat din statele musulmane, cu un accent deosebit pe receptarea salafismului și a versiunii sale saudite, wahhabismul. În acest context, ei dezbat măsura în care crimele de război comise de musulmani în timpul războaielor iugoslave au fost motivate de salafism, mai degrabă decât rezultatul conflictelor interne etno-naționale. De asemenea, cartea abordează și climatul ideologic care a generat voluntari pentru Statul Islamic (Daesh) în ultimii ani.

În mod cumulativ, aceste eseuri subliniază riscurile la adresa securității naționale în Balcanii de Vest, reprezentate de întoarcerea luptătorilor Statului Islamic și răspândirea așa-zisului salafism jihadist, în cadrul comunităților musulmane. Volumul își propune să ajute cititorul să înțeleagă politica externă a statelor balcanice ca un răspuns față de lumea musulmană în contextul războiului global împotriva terorismului. Este rezultatul unui proiect de cercetare al Asociației de Istorie Balcanică.

■ **În perioada 7-8 septembrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a organizat la București a patra **conferință internațională Romig - rețeaua românească de cercetare a migrației**. Conferința a fost organizată la SNSPA, organizatorii fiind rețeaua Romig și SNSPA. De asemenea, conferința a fost organizată ca acțiune CIVICA, parte din rețeaua europeană de științe sociale. Au fost organizate o serie de sesiuni cu comunicări științifice, un workshop despre integrarea migranților ucraineni în România și o discuție cu fotografii Petruț Călinescu, autorul cunoscutului proiect „Mândrie și beton”. Conferința a reunit aproximativ 60 de persoane, cercetători din România și Europa, jurnaliști și membri ai unor ONG-uri. Tema conferinței a fost „Dialoguri despre migrație. Antrenând studiile, politicile și societatea civilă”. La conferință au participat aproximativ 70 de persoane, cercetători și cadre didactice din România și Europa.

■ **În perioada 13-14 septembrie 2023**, [Virginás Péter](#) (cercetător ISPMN) a participat la workshop-ul destinat utilizatorilor programului de software de bibliotecă Liberty.

În cadrul acestui workshop participanții au fost instruiți în noua versiune de program și li s-au prezentat noile facilități oferite de acesta. Evenimentul a avut loc la sediul Bibliotecii

Universității de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca.

- **Joi, 14 septembrie 2023**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii în limba maghiară** *Observatorul Transilvan* a TVR Cluj. În cadrul emisiunii a vorbit despre predarea materiei *Istoria evreilor. Holocaustul* în școli. În data de 9 august a fost aprobat Ordinul Ministerului Educației privind aprobarea programei școlare pentru această disciplină care urmează să fie predată în licee (clasa a XI-a) și în școli profesionale (clasa a XII-a).

 - **În perioada 13-16 septembrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a organizat la Hosman (jud. Sibiu) **conferința internațională** „Migrație, utilizarea pământului și crize ecologice la marginea Europei”. Conferința a fost organizată de către SNSPA, asociația Hosman Durabil, ISPMN și Universitatea din Leeds. De asemenea, conferința a fost organizată ca acțiune CIVICA, parte din rețeaua europeană de științe sociale. Conferința a dezbătut schimbările care se produc în agricultură și practicile de utilizare a pământului în contextul migrației susținute și schimbărilor previzionate ale climei care vor afecta estul Europei. Au fost prezenți 30 de cercetători și cadre didactice de la universități din România și Europa.

 - **Joi, 14 septembrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a acordat un interviu pentru Radio România Internațional în cadrul emisiunii „România. Dialog direct” despre conferința RoMig (rețeaua românească de migrație). Interviul a tratat atât subiectul conferinței RoMig, cât și rezultatele cercetărilor pe tema migrație-agricultură și rolul membrilor comunității rome în această relație.

 - **În perioada 15-20 septembrie 2023**, s-a desfășurat ediția a 8-a a Școlii de toamnă „Politici sociale în comunismul românesc” cu tematica specifică acestei ediții: Minoritățile sau naționalitățile conlocuitoare în România comunistă. Școala de toamnă a avut loc la Sighetul Marmăției din județul Maramureș, a fost găzduită de Memorialul de la Sighet, organizatorul principal fiind profesorul Virgiliu Țărău de la Departamentul de Studii Internaționale și Istorie Contemporană de la Universitatea Babeș-Bolyai. Coorganizatorul evenimentului a fost Fundația Academia Civică, iar finanțarea asigurată de Fundația „Konrad Adenauer”. În lucrările școlii de toamnă, din partea ISPMN au participat [Novák Csaba Zoltán](#) (președinte), [Adriana Cupcea](#) și [László Fosztó](#) (cercetători ISPMN). Prezentările publice și discuțiile au fost purtate cu implicarea a aproximativ 30 de studenți la studii de master și doctorat în istorie din centrele universitare București, Cluj și Iași.
- Vedeți detalii despre eveniment [aici](#).
-
- **Joi, 21 septembrie 2023**, a apărut **articolul** *Romania's agricultural workers. Return mobilities and modes of food production* (Muncitorii în agricultură din România) în revista *International Migration*. Articolul îi are ca autori pe: [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN), Lucian Vesalon, [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN). Articolul analizează felurile multiple în care migrația

influențează tipuri diferite de ferme agricole din România și practicile agricole. Pe de o parte are loc o creștere a antreprenoriatului migranților, iar pe de altă parte o dezvoltare a monoculturilor în locuri în care anterior exista o producție agricolă diversă. Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Joi, 21 septembrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a acordat un interviu pentru ziarul *Adevărul* referitor la sosirea imigranților din Asia de Sud-Est. Articolul care a rezultat se intitulează România, *El Dorado pentru angajații asiatici. De ce îi preferă patronii români*. În linii mari sunt expuse cauzele pentru care sosesc migranții din Asia și se conturează câteva dintre consecințele acestei migrații. Articolul poate fi lecturat [aici](#).

- **Vineri, 22 septembrie 2023**, Lăcătuș Crăciun Ioan (cercetător ISPMN) a participat în cadrul Instituției Prefectului Cluj la dezbateră cu tema „Dreptul la o educație de calitate a elevilor romi” cu participarea subsecretarului de stat rom din Ministerul Educației, Marian Daragiu și deputatul romilor în Parlamentul României, Cătălin - Zamfir Manea (cu intervenție zoom), inspectorul școlar rom din cadrul ISJ Cluj, inspectorul școlar general adjunct de la minoritatea maghiară, consilierul din cadrul Biroului Județean pentru Romi Cluj, cadre didactice rome și nerome care lucrează cu copii romi, mediatori școlari, Asociația Partida Romilor Pro Europa – filiala Cluj, precum și alte organizații rome membre în Grupul de Lucru Mixt, responsabile cu problematica romă pe lângă Instituția Prefectului Cluj. Dezbateră a fost organizată în contextul problemelor actuale de acces la educație cu care se confruntă comunitățile de romi din județul Cluj, la începutul anului școlar 2023-2024, cu focusare pe problemele copiilor romi din comunitatea ghetozată Pata-Rât care frecventează Școala Gimnazială „Traian Dârjan.” În urma discuțiilor și concluziilor din cadrul întrunirii, subsecretarul de stat din Ministerul Educației împreună cu reprezentanți ai Asociației Partidei Romilor și inspectorul școlar general adjunct din partea minorității naționale maghiare au înaintat aceste aspecte problematice inspectorului școlar general în cadrul unei întruniri ce a avut loc la Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

- **Duminică, 24 septembrie 2023**, [Gyula Kozák](#) (cercetător ISPMN) a participat la **masa rotundă** intitulată *Roma Health Risk* cu prezentarea „Main results of the social survey in 25 vulnerable Roma Communities in Rural Transylvania”. Masa rotundă a fost organizată în cadrul proiectului „Un instrument-model de sprijin pentru luarea deciziilor privind reducerea riscului de sănătate asociat cu sursele necontrolate de apă și alimente din comunitățile rome din Transilvania rurală” și a avut scopul de a disemina rezultatele obținute în cadrul proiectului către publicul general, organizații și instituții interesate.

- **În perioada 28-29 septembrie 2023**, [Virginás Péter](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională** *Patterns of Miscommunication in Contemporary East-Central European Cinema* (Tipare de comunicare defectuoasă în cinema-ul contemporan din Europa Centrală și de Est). Desfășurat în format hibrid, evenimentul a avut loc la Centrul de conferințe al Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA), co-organizator fiind Universitatea de Teatru și Film din București. În cadrul conferinței, [Virginás Péter](#) a susținut o **prezentare** în

limba engleză, intitulată *From feel-good documentary drama to unsettling fiction* (De la documentare dramatice plăcute la ficțiune tulburătoare), despre două filme recente, și anume David (regizat de Radu Muntean) și Mindörökké/Pentru totdeauna (în regia lui György Pálfi).

- **Vineri, 29 septembrie 2023**, [Zsuzsa Bokor](#) (cercetător ISPMN) a participat în calitate de membru în comisia de doctorat la Facultatea de Istorie și Filosofie, Școala Doctorală „Istorie, civilizație, cultură”, la susținerea tezei de doctorat: Silvia Făgărășan: *Body, Image and Discourse. The Contribution of Anatomy to the Formation of the ‘Medical Gaze’ at the Faculty of Medicine in Cluj (1872 - 1940)*. (Corp, imagine și discurs. Contribuția anatomiei la formarea viziunii medicale la Facultatea de Medicină din Cluj (1872-1940)).

- **În luna septembrie 2023**, a apărut **online** volumul *Spatial Justice and Cohesion: The Role of Place-Based Action in Community Development* ce îi are ca editori pe Matti Fritsch, Petri Kahila, Sarolta Németh, James W. Scott. Volumul va fi tipărit în 2024 sub egida Routledge. În cadrul volumului a apărut articolul semnat de Enikő Vincze – Cristina Elena Bădiță – [Iulia Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN) intitulat *Stigmatization and cultural foundations of spatial injustice* [<https://doi.org/10.4324/9781003229681>]. Studiul se axează pe stigmatizare ca formă de nedreptate spațială. Pe baza unor studii de caz din Spania, Finlanda, Ungaria, Franța, Olanda și România, autorii compară modurile în care stigmatizarea este legată de formarea materială a periferiilor, a căror constituire reprezintă o manifestare a nedreptății spațiale care se caracterizează, printre altele, prin cartiere sărace, segregate, dezavantajate, poluate și/sau subdezvoltate în alt mod. Autorii investighează măsura în care acțiunile care vizează reducerea stigmatizării sunt bazate pe înțelegerea fundamentelor sale sociopolitice, economice și culturale complexe. Analiza de față contribuie la înțelegerea rolului ideilor și al hegemoniilor ideatice în crearea ordinii socioeconomice și spațiale.

Conținutul întregului volum poate fi accesat gratuit [aici](#).

- **În luna septembrie 2023**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a publicat articolul cu titlul „*Deee – mondom –, én erdei [erdélyi] vagyok!*” *A moldvai csángó vendégmunkások magyarországi tapasztalatai a hozzájuk való viszonyulásokról* [Percepțiile lucrătorilor migranți ceangăi moldoveni și atitudinea față de ei în Ungaria]. Articolul a apărut în numărul special al revistei *Pro Minoritate* din Budapesta. Numărul special al revistei se concentrează asupra noilor cercetări de științe sociale legat de ceangăii din Moldova (Pro Minoritate, 2023, vară, 55-79). Articolul examinează modul în care lucrători migranți ceangăi au perceput atitudinile față de ei în timpul șederii lor în Ungaria și ce impact au avut aceste percepții asupra modului în care au conceput relația lor cu comunitatea maghiară. Articolul prezintă atitudinile și reacțiile față de migranții din perspectiva lor, bazându-se pe interviuri care includ întrebări referitoare la situații în care originea migranților a fost tematizată într-un fel sau altul.

- **În perioada 2-6 octombrie 2023**, [Lăcătuș Ioan Crăciun](#) (cercetător ISPMN) a participat la o **dezbatere de tip seminar on-line** la care au participat cercetători și cadre didactice din

mediul universitar românesc și din Norvegia. Seminariile au avut ca tematică dimensiunea participativă și rolul co-cercetătorilor romi în proiectele de cercetare ce vizează comunitatea romă.

■ **Miercuri, 4 octombrie 2023**, în cadrul *Seminarilor de cercetare ISPMN* a avut loc o discuție pe tema resurselor educaționale pentru profesori în legătură cu istoria și prezentul minorităților naționale din România. Acest subiect este de actualitate din motive multiple, printre care faptul că începând cu anul școlar 2023-2024 istoria evreilor și Holocaustului a devenit disciplină obligatorie la liceu. În perioada 15 septembrie - 15 noiembrie Csátári Gergő, în cadrul unei burse oferite de către ISPMN, contribuie la dezvoltarea bazei de date online cu bibliografia minorităților și resursele educaționale: [RE/SEARCH](#). Baza de date a fost prezentată de către [Ágnes Kiss](#) (cercetător ISPMN), iar pentru dezvoltarea categoriei „Materiale didactice auxiliare” au fost propuse titluri de către [Anca Filipovici](#), [Attila Gidó](#), [Fosztó László](#), [Toma Stefánia](#) și [Adriana Cupcea](#) (cercetători ISPMN).

■ **Miercuri, 4 octombrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** despre cercetarea migrației și a efectelor sale asupra agriculturii în cadrul celei de-a 37 întâlniri a Academiei Transilvane intitulate „Dincolo de păduri, deasupra norilor” („Hinter den Wäldern, über den Wolken”). Școala de vară a avut loc la Vulcan, Brașov, și a fost organizată de către Cercul de Studii Transilvane (Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde). Prelegerea s-a concentrat asupra modalităților în care se pot analiza migrația și migrația de întoarcere, precum și efectele multiple ale acesteia. La școala de vară au participat aproximativ 25 de persoane din România și Germania.

■ **Joi, 5 octombrie 2023**, [Fosztó László](#) și [Kiss Tamás](#) (cercetători ISPMN) au participat la un podcast de discuții publice intitulat „Ce te bagi?” (Miközöd? Erdélyi közéleti podcast). Episodul a fost înregistrat pe tema intensificării xenofobiei și nevoii de a combate rasismul în sfera intelectuală și academică maghiară din Transilvania. Cei doi cercetători au fost invitați la emisiune pentru a continua „Dezbaterea Korunk” care a fost prilejuită de publicarea unui articol controversat de către revista culturală Korunk. Discuția a fost moderată de Kiss Anna și a mai participat Györffy Gábor, redactorul Korunk pentru științe sociale.

Vedeți detalii [aici](#).

■ **În perioada 5-6 octombrie 2023**, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), în parteneriat cu Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, Departamentul de Istorie în limba maghiară, Departamentul de Studii Internaționale și Istorie Contemporană, Școala Doctorală Studii de Populație și Istoria Minorităților și Departamentul pentru Relații Interetnice au organizat o conferință cu titlul *Identități, reprezentări și politici – relații stat-minorități în secolele XX și XXI / Identities, Representations and Policies: State-Minority Relations in the 20th and 21st Centuries*. Comitetul de organizare din partea ISPMN a

fost alcătuit din [Adriana Cupcea](#), [Peti Lehel](#), [Székely István Gergő](#) (cercetători ISPMN). Lucrările conferinței s-au desfășurat în cadrul a 12 paneluri în limbile română și engleză. Două paneluri au fost organizate/co-organizate de cercetători ISPMN ([Toma Stefánia-Fosztó László](#), titlul panelului: *New Trends in Romani Studies*; [Peti Lehel](#)-Petteri Laihonon-Bodó Csanád, titlul panelului: *Language Identities in and beyond the Nation-State in European Peripheries*). În cadrul conferinței au fost prezentate 47 de lucrări științifice. Din partea ISPMN au participat cu prelegere la conferință: Novák Csaba Zoltán (*Politica față de minoritatea maghiară, ca problemă de securitate națională în anii 1980*); Kozák Gyula (*Individual Success, Solidarity and Emancipation Among the Roma of Romania*); [Fosztó László](#) (*Recent Developments in Academic Romani Studies: Steps towards an Analysis of a Study Area*); [Toma Stefánia](#) (*Gaps, Obstacles, and Achievements in the Implementation of Education Policy: The Roma Children in Romania*); [Adriana Cupcea](#) (*Religious Soft Power in Turkey's Kin State Policy in the Balkans. The Role of Turkish State Actors in the Muslim Communities in Kosovo and Dobruja [Romania]*); [Kiss Tamás](#) (*Kin-State Intervention and the Securitization-Minority Policy Nexus: Hungarians and Russian-Speakers in Central and Eastern Europe [coauthored with Zsuzsa Csergő and Kristina Kallas]*); [Plainer Zsuzsa](#) (*Aspecte din cariera intelectuală a lui István Kelemen, secretarul literar al Teatrului de Stat din Oradea, în documentele CNSAS*); [Kiss Ágnes](#) („Interesul maghiar”. Modelul de reprezentare informală a intereselor minoritare și rezistența activă în regimul Ceaușescu); [Peti Lehel](#) (*Moldavian Csángó Guest Workers' Experiences Concerning the Locals' Attitudes towards Them in Hungary*); [Veress Ilka](#) (*The Role of the Language in the Politics of Memory of the Armenians of Transylvania After 1989*); [Bokor Zsuzsa](#) (*Ethnicity and Public Health – Maternal and Child Health Programmes in Interwar Transylvania*); [Anca Filipovici](#) (*Adolescenți evrei și activism politic în România interbelică*), [Gidó Attila](#) (*Romii în Transilvania de Nord, 1940-1944*). Moderatorii panelurilor din partea ISPMN au fost următorii cercetători: [Fosztó László](#), [Gidó Attila](#), [Kiss Ágnes](#), [Székely István Gergő](#), [Kiss Tamás](#), [Novák Csaba Zoltán](#), [Kozák Gyula](#), [Anca Filipovici](#), [Adriana Cupcea](#), [Plainer Zsuzsa](#).

Programul conferinței se poate accesa [aici](#).

Comunicat de presă în limba română vedeți [aici](#).

Comunicat de presă în limba maghiară vedeți [aici](#).

- **Duminică, 8 octombrie 2023**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** Antropedia intitulată *Toolkit de Antropologie*. Titlul prelegerii a fost „Cum să înțelegem mobilitatea? Migrația într-o lume interconectată”. Conferința a fost organizată la sala Horia Bernea a Muzeului Țăranului Român. Au fost prezente aproximativ 150 de persoane.
- **Luni, 9 octombrie 2023**, la Colegiul Național „Emil Racoviță” din Cluj-Napoca s-a desfășurat un eveniment cu ocazia Zilei Naționale de Comemorare a Holocaustului. Invitatul [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a ținut o prezentare pentru elevii liceului despre Holocaustul din România. Tot cu această ocazie a fost deschisă expoziția de desene realizate de elevi. Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Joi, 12 octombrie 2023**, [Lăcătuș Crăciun-Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat la Conferința „Environmental Justice for Roma Communities” organizată de Biroul European de Mediu din Bruxelles în colaborare cu Rețeaua Ergo (European Roma Grassroots Organisations Network). Conferința s-a desfășurat la Facultatea de Știința și Ingineria Mediului a Universității Babeș-Bolyai din Cluj- Napoca.
- **Joi, 12 octombrie 2023**, a avut loc o **dezbatere online** organizată în cadrul the Society for Romanian Studies (SRS), cu ocazia lansării volumului „Post-Imperial Encounters. Transnational Designs of Bessarabia in Paris and Elsewhere (1917 - 1922)” (De Gruyter, 2023), semnat de cercetătoarea Svetlana Suveică. Evenimentul a fost moderat de Irina Livezeanu (University of Pittsburgh), cu participarea cercetătorilor Andrei Cușco (Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Iași), [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) și Dana S. Trif (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, UBB). În calitate de coordonatoare a grupului de studiu „Interwar History” din cadrul SRS, [Anca Filipovici](#) a participat la eveniment discutând implicațiile acestui volum pentru istoria României interbelice și comentând pe marginea opțiunilor politice dezbătute în epocă privind soarta politică a provinciilor din fostele imperii.

Evenimentul poate fi vizionat [aici](#).

- **Miercuri, 18 octombrie 2023**, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a prezentat în cadrul *Seminarilor de cercetare ale ISPMN* proiectul de cercetare „Responses to antisemitism: political activism of Jewish youngsters in Romania (1934-1948)” [Reacții la antisemitism: activism politic al tinerilor evrei în România, 1934-1948]. Explorând surse arhivistice instituționale din Europa și Israel, completate de diferite tipuri de documente personale, proiectul analizează mobilizarea politică a tinerilor evrei în perioada regimurilor politice și ale dictaturilor din anii 1934-1948. Cercetarea este structurată în 4 obiective ce urmăresc: 1) evaluarea activismului sionist al tinerilor evrei în perioada interbelică; 2) analiza opțiunilor politice alternative, precum bundismul sau comunismul; 3) mișcările sioniste de rezistență în timpul Holocaustului; 4) reorganizarea activității sioniste de tineret în perioada de tranziție de după război. Proiectul este finanțat printr-o bursă postdoctorală acordată de Fritz Bauer Institut, Goethe-Universität Frankfurt am Main (2023-2024).

Detalii despre proiect vedeți [aici](#).

- **În perioada 18-20 octombrie 2023**, s-a desfășurat **conferința internațională** „Societățile și instituțiile lor. Aspecte metodologice și abordări istoriografice, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu”, Universitatea Babeș-Bolyai – Centrul de Studiere a Populației.

Din partea ISPMN au participat cercetătorii: [Attila Gidó](#), [Adriana Cupcea](#), Fosztó László, [Bokor Zsuzsa](#).

[Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a ținut o **prezentare** cu titlul „Sabatarienii. O mișcare religioasă

între intoleranță bisericească, violență statală și Holocaust, secolele XIX-XX”. În prezentarea sa a examinat modul în care schimbarea de grup – pretinsă sau reală – a avut loc în rândul sabatarienilor secui din Bezidu Nou în secolele XIX și XX. De asemenea a vorbit și despre relațiile lor cu instituțiile statului și ale bisericii, respectiv atitudinea acestor structuri față de ei. [Adriana Cupcea](#) a susținut prezentarea „Practicarea islamului la romii turci musulmani într-o comunitate urbană din Dobrogea” și László Fosztó prezentarea „Povești năzdrăvane. O incursiune istorică în cercetarea folcloriștilor maghiari în rândul comunităților de romi din Transilvania în perioada socialistă din România” în cadrul panelului intitulat *Mecanisme instituționale și legislative ale marginalizării romilor*.

[Bokor Zsuzsa](#) a susținut o prezentare cu titlul „«Pacienții maghiari să fie tratați de medici maghiari». Programele de sănătate publică ale medicilor maghiari în Transilvania interbelică”. Prezentarea s-a axat pe programele și instituțiile sanitare maghiare din perioada interbelică, și a încercat să răspundă la întrebările: Cum putea fi realizată sănătatea publică fără o politică națională susținătoare? Cum au luat parte aceste programe la procesele de construcție identitară ale minorității maghiare? Cum s-au legat de tendințele eugenice din perioada interbelică? Studiul de caz care a fost prezentat s-a referit la programele medicale pentru ocrotirea mamei și a copilului.

- **În perioada 18-22 octombrie 2023**, [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a fost invitată să participe la desfășurarea programului „Școala altfel” la Liceul „Ady Endre” din Oradea. Cercetătoarea a participat la două seminarii interactive cu elevii clasei a X-a, profil pedagogic, ce au avut ca temă formele de discriminare la adresa romilor din România. La aceste întâlniri [Plainer Zsuzsa](#) a prezentat câteva aspecte ale cercetării sale despre inegalitățile educaționale în rândul romilor din România, pentru a creiona câteva idei pe care viitoarele cadre didactice le vor putea utiliza în activitatea lor.
- **În perioada 20-21 octombrie 2023**, [Virginás Péter](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională** *City, Cinema and Media: Baltic Sea Region Film conference* (Oraș, cinema și media în regiunea Mării Baltice). Desfășurat în format hibrid, evenimentul a avut loc la Centrul de Cercetare și Media „Meno avilys” din Vilnius, Lituania, co-organizatori fiind Lithuanian Academy of Music and Theatre și Lithuanian Culture Research Institute. În cadrul conferinței [Virginás Péter](#) a susținut o **prezentare** în limba engleză intitulată *Film cultures at the Transilvania International Film Festival* (Culturile de film la Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF)).
- **Sâmbătă, 21 octombrie 2023**, [Lăcătuș Crăciun-Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat la o dezbatere organizată de membrii Partidei Romilor Pro Europa din județul Cluj cu participarea deputatului romilor în Parlamentul României (intervenție zoom), inspectorul școlar rom din cadrul ISJ Cluj, consilierul rom din cadrul Biroului Județean pentru Romi Cluj, cadre didactice rome și nerome care lucrează cu copiii romi și mediatori școlari din județul Cluj privind problemele actuale ale comunităților de romi din județul Cluj.

■ **În perioada 25-28 octombrie 2023**, [Lăcătuș Crăciun-Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat (online) la o conferință internațională interdisciplinară cu prezentarea „Traectorii social-religioase la romi sau sincretismul religios al romilor?”. Conferința a fost organizată de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.

■ **Vineri, 27 octombrie 2023**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la seminarul „*Esto”: Forma revoluției din Cuba*” susținut de dr. Martin Holbraad, profesor de antropologie socială de la University College London, desfășurat la sediul Colegiului Noua Europă (NEC) din București. Evenimentul a marcat lansarea seriei seminariilor GARD pe anuli academic 2023-2024. GARD - Grupul pentru Cercetări și Dezbateri în Antropologie a fost inițiat de Viorel Anăstăsoaie și organizează evenimente în fiecare an academic, începând din 2019, pentru popularizarea abordării antropologice și înțelegerea diversității socio-culturale din regiune în context global. [László Fosztó](#) împreună cu Giuseppe Tateo și Cătălina Tesăr au preluat coordonarea seminarelor din 2022, după trecerea în neființă a inițiatorului. Detalii vedeți [aici](#) și [aici](#).

■ **Duminică, 29 octombrie 2023**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a participat ca invitat la conferința *Influențe Transilvănene în muzica Klezmer / Erdélyi hatások a klezmer zenében / Transylvanian influences on klezmer music* organizată de către Fundația Tranzit Alapítvány din Cluj, eveniment care a fost parte din Zilele Tranzit - Retrospectivă XXVI, co-finanțat de Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI).

În cadrul conferinței muzicianul și cercetătorul de muzică folk și klezmer Bob Cohen a prezentat cercetările sale etnomuzicologice de peste trei decenii. Violonista, compozitoarea și educatoarea Zoë Aqua a prezentat cercetările sale mai recente privind schimburile dintre muzica folk multiethnică transilvăneană și muzica klezmer. Artista vizuală Fumie Suzuki a vorbit despre muzica tradițională din Europa de Est și despre muzicienii romi prin prisma fotografiilor sale, iar [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a prezentat rezultatele cercetărilor sale privind muzica instrumentală tradițională transilvăneană. Discuțiile au fost moderate de către dr. Csilla Könczei, antropolog în domeniul dansului și cercetător cultural.

Vezi detalii [aici](#).

■ **Luni, 30 octombrie 2023**, în cadrul Zilelor Tranzit - Retrospectivă XXVI, s-a desfășurat conferința „Fețele evreiești ale Clujului, figuri evreiești din Cluj”. Evenimentul a avut loc în Casa Tranzit din Cluj-Napoca și a avut ca invitați scriitori, istorici și regizori de filme. [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a participat la conferință în calitate de moderator al panelului „Figuri evreiești din Cluj”. Înregistrarea evenimentului cu traducere simultană în limba engleză poate fi vizionată [aici](#).

■ **În luna octombrie 2023**, a apărut noul număr al *Revistei Istorice* (nr. 1-3/2022), editate de

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române. Secțiunea „Statul modern între control și eșec” conține studiul semnat de [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN), cu titlul „Tineretul lui Carol al II-lea. Straja Țării ca mecanism de mobilizare și disciplinare în România anilor '30”, ce propune o evaluare a instituției Străjeriei încadrând-o în perspectiva teoriilor de dezvoltare socială. Textul discută conexiunea dintre vitalitatea tineretului și modelarea ideologică, abordând diversele funcții ale organizației de tineret, inclusiv cea de asimilare a tineretului minoritar.

- **În luna octombrie 2023**, a apărut ultimul număr al revistei *Journal of Romanian Studies*, dedicat „vocii rurale”, editat de Iulia Cindrea-Nagy și Roland Clark, conținând articole semnate de Constantin Barbulescu & Roland Clark, George Andrei, [Adriana Cupcea](#), Philippe Henri Blasen și R. Chris Davis.

Numărul conține articolul Adrianei Cupcea (cercetător ISPMN), *Practicing Islam among a Double Minority in Dobruja (Romania): The Turkish Muslim Roma in Medgidia (Mecidiye) (Practicarea Islamului la o minoritate dublă din Dobrogea: romii turci musulmani din Medgidia)*, <https://doi.org/10.3828/jrns.2023.12>. Articolul este rezultatul proiectului *An Invisible Minority. The Turkish Muslim Roma in Dobruja (Romania)* (O minoritate invizibilă: Romii turci musulmani din Dobrogea), finanțat de Fundația Gerda Henkel.

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.